

Lakossági tájékoztató az árvízzel sújtott településeken élőknek

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (NNGYK) hangsúlyozza, hogy árvíz idején kiemelten kell figyelni az általános higiénés szabályok fokozott betartására. Fontos a rendszeres, szappanos kézmosás és/vagy a különböző kézfertőtlenítő készítmények, kendők használata, különösen étkezés és ivás előtt. Soha ne nyúljunk piszkos kézzel a szemünkhöz, a szánkhoz. A sebeket minél előbb, megfelelően el kell látni, hogy ezzel is csökkentsük a fertőzésveszélyt. Különösen fontos mindez a védekezésben részt vevőknek! A szülők figyelmét felhívjuk, hogy gyermeküket az árvízzel elöntött részeken még a sekély vízben se engedjék játszani, pancsolni, mert a víz fertőzések közvetítője lehet!

Balesetek és fertőzések megelőzése

Az árvíz fokozottan balesetveszélyes, fulladásveszélyes helyzet. A mederből kilépő víz az elöntött területekről hulladékot, trágyát, szennyvizet moshat be, ezért növekszik a fertőzés kockázata is. Elsősorban a hányásos, hasmenéses betegséget okozó kórokozók fordulhatnak elő az áradó vízben, de akár hepatitis A fertőzést is terjeszthet. A belvízzel/árvízzel érintett területeken lázas betegség, hasmenés esetén azonnal forduljanak orvoshoz. Elárasztott területen csak a védekezésben dolgozók tartózkodjanak, az árvízen csónakázni, abban pancsolni vagy játszani, elárasztott strandokon fürödni veszélyes és tilos. A védekezésben dolgozók esetén is fontos a megfelelő védőruházat és a munkavégzés végeztével, étkezés előtt, mosdóhasználat előtt (és után) a kézmosás, kézfertőtlenítés.

Kézfertőtlenítés

Kézfertőtlenítéshez bármely közforgalomban is kapható, NNGYK engedélyével (az engedélyszám minden esetben egyértelműen fel van tüntetve a termék címkéjén) rendelkező kézfertőtlenítész szer alkalmazható. Abban az esetben, ha a kézen szennyeződés is látható, akkor elsősorban a fertőtlenítő hatású folyékony szappan alkalmazása ajánlott. Abban az esetben, ha víz nem áll rendelkezésre, valamint látható szennyeződés nincs a kézen, úgy az egyéb kézfertőtlenítő szerek alkalmazása ajánlott. Készítményektől függően a kézfertőtlenítési idő 0,5-1,0 perc. Az alkalmazott készítmény használati utasításában előírt kézfertőtlenítési időt mindenkor be kell tartani.

Ivóvíz

Az elöntött területen vagy azok közelében levő magánkutak sem ivásra, sem háztartási célokra (fürdés, mosás, mosogatás) nem használhatók. A kiugróan magas árvízszint közműves ivóvízbázisokat, vízműtelepeket is veszélyeztethet, de az ivóvízszolgáltatók és a népegészségügyi hatóságok folyamatos ivóvízvizsgálatokkal nyomon követik a víz minőségét. A vezetékes ivóvíz biztonságosan használható, amíg a népegészségügyi hatóság nem ad ki korlátozó rendelkezést (pl. forralási utasítást). Az árvíz, belvíz elöntésnek kitett vízművek emelt klórszintet alkalmaznak a biztonságos ivóvízellátáshoz, ez átmeneti íz, szag problémákkal járhat. A vezetékes ivóvíz ellátásnál minden átmeneti vízkimaradást, szokatlanul nagy nyomáscsökkenést azonnal jelentsenek az önkormányzatnak, illetve a járási hivatalnak, és további intézkedésig forralják fel a vizet. A csecsemők és kisgyermekek lehetőleg palackozott ivóvizet fogyasszanak. A kutakat az árvíz levonulását követően használat előtt fertőtleníteni kell.

Ásott kút fertőtlenítése

A kútban lévő vízmennyiség minden köbméterére 100 ml Na-hipoklorit 90, vagy 200 ml Hypo oldatot kell alkalmazni. A kiszámított Hypo mennyiségből vízzel oldatot kell készíteni, majd az oldatot a kút belső falán kell végigfolyatni. A fertőtlenítőszerrel kezelt kútvizet 24 óráig kell állni hagyni, majd a kút vizét ki kell szivattyúzni. Abban az esetben, ha ekkor érezhető a klórszag, a fertőtlenítés megfelelő volt, ha nem érezhető a klórszag, a kút fertőtlenítését kétszeres mennyiségű fertőtlenítőszer oldattal meg kell ismételni.

Fúrt kút fertőtlenítése

300 ml Na-hipoklorit 90-et, vagy 600 ml Hypo-oldatot kell az ún. anyacsőbe önteni, majd néhány percig járatni kell a szivattyút. Ezt követően az előzőekben alkalmazott fertőtlenítőszerből a megadott mennyiséget ismételten az anyacsőbe kell juttatni. 24 órás állás után a kutat addig kell szivattyúzni, míg a klórszag már nem érezhető.

Takarítás, fertőtlenítés

Az árvízzel összefüggő fertőzések többsége az árvíz levonulása után, a takarítás során következik be. Az árvíz által lerakott iszap fertőzésveszélyes, az ingatlanok takarítása során fokozott figyelemmel kell eljárni.

Az épületen belül fertőtlenítő takarítást kell végezni, megfelelő védőruházatban (kesztyű, védőszemüveg, védőruházat, csizma, maszk). A takarítás, fertőtlenítés során csak az NNGYK által engedélyezett szerek használhatók (az engedélyszám minden esetben egyértelműen fel van tüntetve a termék címkéjén). A helyiség padlózatáról – amennyiben azt nagyobb mennyiségű iszap és egyéb szennyező anyag borítja – a szennyeződést egy erre a célra kijelölt helyre kell eltávolítani, majd a padozatot és a mosható felületeket (pl. csempeburkolat) háztartási, engedélyezett fertőtlenítőszerrel kell kezelni. Festett falfelületet 10%-os klórmész oldattal lehet bemeszelné (1 kg klórmész 10 l vízben óvatosan, fokozatosan, állandó keverés mellett feloldva). Csak frissen készített oldat használható. A klórmész súlyos égési sérülést és szemkárosodást okozhat, illetve lenyelve mérgező. Oxidáló hatása révén fokozhatja a tűz intenzitását, valamint mérgező hatása a vízi élővilágra, ezért mind a klórmészpor, mind pedig a 10%-os oldat használata fokozott elővigyázatosságot igényel. Használat előtt olvassa el és kövesse a címkén szereplő utasításokat, veszélyességi információkat. Használat során kerülni kell az anyag belégzését, illetve szembe, nyálkahártyára való jutását. A bőrfelszínt védőkesztyű használatával, illetve testfelszínt takaró ruházattal ajánlott védeni, illetve a szem védelméről is gondoskodni kell. Éghető anyagoktól távol kell tartani és kerülni kell az anyagnak a környezetbe való kijutását.

A kertek fertőtlenítése nem szükséges, talaj fertőtlenítése csak néhány speciális helyszínen – pl. óvodaudvar, játszótér – indokolt. A fertőtlenítendő felületet klórmésszel kell egyenletesen beszórni, majd vízzel belocsolni. Belvízzel, árvízzel elöntött konyhakertekből származó zöldségek, gyümölcsök felhasználás előtti alaposan mossák, tisztítsák meg és lehetőség szerinti alaposan hőkezeljék, ezek nyers állapotban történő fogyasztása fertőzés forrása lehet.

Az elhullott állatok elszállítását bízzák az arra kiképzett gyepmesterekre.

Az ürögdrös árnyékszékek esetében az ülődeszkát, padozatot, oldalfalat és a WC 1 méteres körzetét 10 %-os klórmészoldattal kell bemeszelné. Az ülődeszkát 2 órás behatási idő után vízzel alaposan le kell öblíteni. Az ürögdrör tartalmának felületét összefüggő rétegben klórmész porral kell beszórni. Az ólakban a felületeket 10%-os klórmész oldattal kell kezelni.

Homokzsákok kezelése

- A védekezéshez előkészített, de végül felhasználásra nem került, az árvízzel nem érintkező homokzsákokkal teendő nincs, bármire felhasználható.
- Az árvízzel érintkező homokzsákok esetén a zsákok száradást követően hulladék, építési törmelék gyűjtésére, tárolására újra felhasználhatók, azonban élelmiszer tárolására már nem alkalmasak. A homokot szét kell teríteni és kiszárítani, majd építkezéshez felhasználható, játszótéri homokozónak, strand terítésére azonban tilos felhasználni.
- A szennyvízzel biztosan átitatott homokzsákok esetében a zsákok veszélyes hulladékként kezelendők, a homokot pedig szemétkerakóban lehet szétteríteni.

Szárítás

A levonuló ár nyomán a beázott falakon, átnedvesedett bútorokon, elpusztult növényzeten elszaporodnak a penészgombák, amelyek allergiát és asztmát okozhatnak. Amint az elöntött házba vissza lehet térni, nyissunk ki minden ajtót-ablakot, hogy meginduljon a kiszáradás.

Az átnedvesedett tárgyak kiszárításához vessük be a páramentesítőket és használjuk ki a napsugárzást, amelynek fertőtlenítő hatása is van. Nagy teljesítményű hőlégfűvókat, párátlanítókat bérelhetünk a fal szárítására (ha ehhez áramfejlesztő kell, az nem üzemeltethető beltérben, ablak alatt vagy az erkélyen!). Emellett nagyon fontos, hogy folyamatosan szellőztessünk.

A penészes vagy szennyvízzel átitatott porózus anyagokat távolítsuk el, zárt szemeteszsákban dobjuk ki. Az átázott szőnyeget, kárpitokat legtöbbször ki is kell dobni. Ha megmenthető, tisztítsuk ki, fertőtlenítsük, és mielőbb szárítsuk meg. A szennyvízzel átitatott töltőanyagot (szivacs, toll) ne használjuk fel.